

KGD2012. 139.

Ha az ügyfélnek az első fokú határozatot nem kézbesítették, de 19 hónap elteltével a határozatot fellebbezéssel támadja, vizsgálni kell tudomásszerzésének időpontját [2004. évi CXL. tv. 6. § (1) bek., 66. § (1), (3)-(4) bek., 104. § (2) bek.]¹

A *felperes* jogelődje 2006. július 6-án előterjesztett kérelmében kérte az 1996. február 13-án kelt, K. község külterületén bányatelek fektetésére adott környezetvédelmi engedély átírását az új jogosultra, a *felperes*re, amelyre a bányászati jogosultságát átruházta.

A *Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség* a 2006. szeptember 5-én kelt határozatával a kiadott környezetvédelmi engedély engedélyesét a *felperes*re módosította. A határozat indokolása szerint a jogutódlást a Sz. Bányakapitányság határozatával a bányászati jog átruházása kapcsán a hozzájárulása megadásával elismerte, a *felperes* a környezetvédelmi engedélyben engedélyezett tevékenységet folytatja, ezért a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 10. § (8) bekezdése alapján döntött.

Az első fokú környezetvédelmi hatóság az alperesi beavatkozóknak mint a bányászattal érintett ingatlanok tulajdonosainak a határozatát nem kézbesítette.

Az *I. r. alperesi beavatkozó* 2008. április 9-én az első fokú hatóságra érkezett beadványában sérelmezte, hogy az első fokú határozatot nem kézbesítették részére, holott ügyfélnek minősül. Utalt arra, hogy a határozatról a B. Bányakapitányság határozatából értesült. Kérte az első fokú határozat kézbesítését. Az *I. r. alperesi beavatkozó* részére a határozat 2008. május 28-án kézbesítésre került.

A határozat ellen *mindkét alperesi beavatkozó* 2008. június 11-én postára adottan *fellebbezést* terjesztett elő.

Az *alperes* a fellebbezéseket elbírálva a 2009. október 7-én kelt határozatával az első fokú határozatot megsemmisítette, és az első fokú hatóságot új eljárásra utasította, amelynek indokaként hivatkozott arra, hogy az R. 20. § (9) bekezdése *a)-d)* pontjaiban foglaltak szerint, figyelemmel a 19. § (2) bekezdésére is, környezetvédelmi felülvizsgálat végzése a megváltozott jogszabályok, előírások szerint kötelező, továbbá területváltozás történt, így tisztázni kell a bányatelek nagyságát, a bányászati tevékenységgel érintett területeket, és a *felperes*t kötelezni kell környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzésére, csak ezek után hozható a hatályos jogszabályoknak megfelelő döntés.

Az alperes határozata ellen a *felperes keresetet nyújtott be* azzal, hogy az igazolási kérelem előterjesztésére nyitva álló határidőn túl került benyújtásra a fellebbezés, ezért az érdemben nem lett volna elbírálható. Kifogásolta továbbá, hogy jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogait sértette a másodfokú határozat.

Az *elsőfokú bíróság* a *felperes keresetét* alaptalannak találta, ezért azt ítéletével elutasította. Ítélete indokolása szerint az első fokú hatóság által elmulasztott határozat kézbesítését a felügyelőség a 2008. május 22-én kelt tájékoztatással együtt pótolta, és az *I. r. beavatkozó* részére

---

¹ Megjelent: Közigazgatási-Gazdasági Döntvénytár 2012/7-8/158.

megküldte az első fokú határozatot, azt az I. r. beavatkozó 2008. május 28. napján átvette. Az ezt követően benyújtott fellebbezés esetében a határidő megtartásra került, az alperes által a fellebbezés elbírálása az igazolási kérelem előterjesztésére vonatkozó szabályokat nem sérti.

A felperes által hivatkozott közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 121. § (4) bekezdés *a*) pontja nem lehetett az érdemi elbírálás akadálya, mert ez a rendelkezés a semmisségi eljárásra vonatkozik, míg az alperes másodfokú eljárásban hozta meg a keresettel támadott határozatot. A jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jog szintén nem volt akadálya a fellebbezés elbírálásának, mert az első fokú határozat nem került minden ügyfélnek kézbesítésre, így a határozat ennek hiányában jogerőre sem emelkedhetett. Jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogok csak jogszerűen kézbesített, jogerős határozathoz fűződhetnek.

A jogerős ítélet ellen a *felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet*, amelyben kérte a jogerős ítélet „megváltoztatását” és a keresetének helyt adó határozat hozatalát. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a Ket. 121. § (4) bekezdés *a*) pontjában foglalt rendelkezést.

Keresetében azt is sérelmezte, hogy a fellebbezések igazolási kérelem előterjesztése nélkül, jóval a törvényes határidő után kerültek benyújtásra, ezért azok érdemi elbírálására nem kerülhetett volna sor, továbbá az alperes döntése a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogát sértette, mert az első fokú döntés jogerőre emelkedése óta eltelt a három év. A 2006. szeptember 5-én kelt és fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett első fokú határozat több mint három év elteltével már nem semmisíthető meg. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Ket. 66. § (4) és (5) bekezdését. A fellebbezést a Ket. 104. § (2) bekezdése alapján mint határidőn túl érkezettet, érdemi vizsgálat nélkül el kellett volna utasítani.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

Az alperesi beavatkozók felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

A *Kúria* a felülvizsgálati kérelmet annak keretei között a Pp. 275. § (2) bekezdése és a 272. § (2) bekezdése alapján a megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálta felül. A felperes a keresetében és a felülvizsgálati kérelemben is azonosan jelölte meg a megsértett jogszabályokat, hivatkozott a Ket. 121. § (4) bekezdés *a*) pontjára, a 66. § (4) és (5) bekezdésére, továbbá a 104. § (2) bekezdésére.

Az elsőfokú bíróság a Ket. 121. § (4) bekezdés *a*) pontjával kapcsolatban helytállóan hivatkozott arra, hogy a Ket. 121. §-a a semmisségi eljárást szabályozza, semmisségi ok fennállása esetére rendelkezik úgy a Ket. 121. § (4) bekezdés *a*) pontja, hogy a semmisségi ok fennállása ellenére a döntés nem semmisíthető meg, ha az ügyfél jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogát sértené, és a döntés jogerőre emelkedése óta három év eltelt. A perbeli esetben nem semmisségi eljárás folyt, ezért ennek a rendelkezésnek az alkalmazására és megsértésére sem kerülhetett sor.

A felperes által hivatkozott jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jog nem akadálya a másodfokú eljárásban a Ket. 105. § (1) bekezdése alapján hozható helybenhagyó, megváltoztató vagy megsemmisítést kimondó döntésnek. A megsemmisítő döntésnek nem korlátja a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jog, mert jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jog csak jogszerűen kézbesített és jogerőre emelkedett határozatra alapítva szerzhető és gyakorolható. A Legfelsőbb Bíróság számos eseti döntésében (Kf. III. 28 998/1999/9., Kfv. III. 38 087/2000/7., Kfv. III. 27 658/1997/4.) kimondta, hogy nem jogerős az a határozat, amely nem lett szabályszerűen minden ügyfélnek kézbesítve, jogot szerezni és gyakorolni csak jogerős határozat alapján lehet. A fellebbezési eljárás során mindezekből következően nem keletkezik jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jog.

Mindezek alapján a jogerős ítélet a Ket. 121. § (4) bekezdés a) pontjában foglaltakat nem sértette meg.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság abban, hogy az alperes a fellebbezés benyújtására nyitva álló határidőre és az igazolási kérelem előterjesztésére vonatkozó szabályokat nem sértette meg. Az elsőfokú bíróság ezt a megállapítást nem indokolta, nem támasztotta alá jogszabályi hivatkozással sem. A Ket. 104. § (2) bekezdése szerint a határidőn túl benyújtott fellebbezést - ha az ügyfél igazolási kérelmet nem terjesztett elő - az elbírálásra jogosult szerv érdemi vizsgálat nélkül végzéssel elutasítja.

A Ket. 66. § (1) bekezdése értelmében, aki az eljárás során valamely határnapot, határidőt önhibáján kívül elmulasztott, igazolási kérelmet terjeszthet elő. A Ket. 66. § (3) bekezdése szerint az igazolási kérelmet az elmulasztott határnaptól, illetve az elmulasztott határidő utolsó napjától számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni. Ha a mulasztás az érintettnek később jutott tudomására, határidő a tudomásra jutáskor, akadályoztatás esetén az akadály megszűnésének napjától kezdődik. A (4) bekezdés szerint az elmulasztott határnaptól, illetve az elmulasztott határidő utolsó napjától számított hat hónapon túl igazolási kérelmet nem lehet előterjeszteni. A Ket. 66. § (3) bekezdésében szabályozott határidő szubjektív határidő, míg a (4) bekezdésében szabályozott határidő objektív határidő. Az objektív határidőn túl igazolásnak helye nincs.

Ebben az esetben azonban nem állapítható meg, hogy mi az elmulasztott határidő vagy határnap, mivel az első fokú határozat az ügyféli jogállással rendelkező beavatkozóknak kézbesítésre nem került, ezért ez esetben a Ket. 66. § (3) és (4) bekezdésében foglalt rendelkezéseket akként kell értelmezni és alkalmazni, hogy vizsgálni kell azt, az alperesi beavatkozók a kézbesíteni elmulasztott határozatról vagy annak tartalmáról, a környezetvédelmi engedély engedélyesének megváltozásáról mikor szereztek tudomást. A tudomásszerzés időpontja az eljárás során nem került tisztázásra. Amennyiben az alperesi beavatkozók a határozat kézbesítésének elmulasztása ellenére korábban tudomást szereztek a határozatról vagy az engedélyes személyében bekövetkezett változásról, a módosított környezetvédelmi engedély kiadásáról, akkor a Ket. 6. § (1) bekezdésében foglalt, az ügyfelet terhelő jóhiszemű eljárási kötelezettségből fakadóan e tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül lehet igazolási kérelemmel élni, a határozat ellen fellebbezést előterjeszteni, vagy kérni a határozat kézbesítését, és azt követően az ügyfél élhet a fellebbezési jogával. Az alperesi hatóság azonban elmulasztotta vizsgálni, hogy az alperesi beavatkozók mikor szereztek tudomást olyan körülményről, amelyből tudniuk kellett, hogy az első fokú határozatot a hatóság meghozta, a környezetvédelmi engedély engedélyesének személyét megváltoztatta, ezért e tényállási elem tisztázásának hiányában nem foglalható érdemben állás arról, hogy a beavatkozók fellebbezése elkésett-e vagy sem, helye lett volna a Ket. 104. § (2) bekezdésében foglalt döntésnek, a fellebbezés érdemi vizsgálat nélküli elutasításának.

Abban következetes a bírói gyakorlat (Kf. II. 39 736/2001/4. számú eseti döntés), hogy a tudomásszerzést követően elmulasztott jogérvényesítés esetén az ügyfél később már a fellebbezési jogával nem élhet. Évekkel később nem teheti vitássá, nem támadhatja azt a határozatot, amelyről korábban tudomást szerzett, de azt fellebbezéssel a jóhiszemű joggyakorlásból kifolyóan határidőben nem támadta meg. A perbeli esetben a tudomásszerzés időpontja nem tisztázott, ez az időpont további bizonyítás eredményeként állapítható meg, azonban a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítás felvétele kizárt, ezért a jogvita nem dönthető el.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az alperes határozatát a Pp. 339. § (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az alperest új eljárásra kötelezte.

Az új eljárás során az alperesnek az alperesi beavatkozók és szükség szerint a felperes

nyilatkoztatásával tisztázni kell a tudomásszerzés időpontját, és ehhez képest kell vizsgálnia, hogy az I. r. alperesi beavatkozó a 2008. április 9-i beadványa és határozat kézbesítése iránti kérelme tekintetében a jóhiszemű joggyakorlás kötelezettsége folytán késedelmeskedés nélkül járt el, és mindezekre tekintettel a fellebbezés határidőben került előterjesztésre. Vizsgálni kell azt is - mivel a fellebbezést mindkét alperesi beavatkozó előterjesztette -, hogy a II. r. alperesi beavatkozó részéről mi a tudomásszerzés napja. (*Kúria, Kfv. VI. 37 290/2011.*)